
Statistikansvarig myndighet:
Skogsstyrelsen

Kvalitetsdeklaration version X

2020-02-11

KVALITETSDEKLARATION

Lager av barrsågtimmer, massavedd och massaflis

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske.

Statistikområde

Produktion i skogsbruket

Produktkod

JO 0306

Referenstid

2019 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december

Innehållsförteckning

KVALITETSDEKLARATION	1
Lager av barrsågtimmer, massavedd och massafelis.....	1
Ämnesområde.....	1
Statistikområde.....	1
Produktkod.....	1
Referenstid.....	1
Statistikens kvalitet	3
1 Relevans.....	3
1.1 Ändamål och informationsbehov.....	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov.....	3
1.2 Statistikens innehåll.....	4
1.2.1 Objekt och population.....	4
1.2.2 Variabler.....	4
1.2.3 Statistiska mått.....	5
1.2.4 Redovisningsgrupper.....	5
1.2.5 Referenstider.....	5
2 Tillförlitlighet.....	5
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	5
2.2 Osäkerhetskällor.....	5
2.2.1 Urval.....	5
2.2.2 Ramtäckning.....	6
2.2.3 Mätning.....	7
2.2.4 Bortfall.....	7
2.2.5 Bearbetning.....	8
2.2.6 Modellantaganden.....	8
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig.....	8
3 Aktualitet och punktlighet.....	8
3.1 Framställningstid.....	8
3.2 Frekvens.....	9
3.3 Punktlighet.....	9
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	9
4.1 Tillgång till statistiken.....	9
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	9
4.3 Presentation.....	9
4.4 Dokumentation.....	9
5 Jämförbarhet och sam användbarhet.....	10
5.1 Jämförbarhet över tid.....	10
5.2 Jämförbarhet mellan grupper.....	10
5.3 Sam användbarhet i övrigt.....	10
5.4 Numerisk överensstämmelse.....	10
Allmänna uppgifter	10
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik.....	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling.....	10
C Bevarande och gallring.....	10

D	Uppgiftsskyldighet.....	10
E	EU-reglering och internationell rapportering.....	10
F	Historik.....	11
G	Kontaktuppgifter.....	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med undersökningen är att med rimlig precision skatta lagervolymer av barrsågtimmer, massaved och massaflis vid kvartalsslut.

Statistiken har flera användningsområden, som underlag för beräkning av bruttoavverkning, konjunkturbedömningar, ekonomiska kalkyler m.m., och kan sägas tillhöra basstatistiken inom skogssektorn.

1.1.2 Statistikansvändares informationsbehov

Beräkningar av bruttoavverkning

Lageruppgifter används som en komponent i de slutliga bruttoavverkningar som beräknas av Skogsstyrelsen och som ingår i officiell statistik (JO0312). I den årliga beräkningen av prognosen för bruttoavverkningen korrigerar vi framräknad virkesförbrukning med lagerförändringar vid årsslut.

Konjunkturbedömningar

Uppgifter om lager används som en av flera indikationer vid konjunktur-bedömningar inom skogsbruket och skogsindustrin. Här är inte minst skogsbranschen själv en flitig användare av statistiken.

Ekonomiska kalkyler och nationalräkenskaper

Inom olika ekonomiska kalkyler t.ex. nationalräkenskaper och skogs-räkenskaper är lageruppgifter viktiga poster. Speciellt kan nämnas Integrated Environmental Economic Accounts for Forestry (IEEAF), en för samtliga EU-länder gemensam kalkyl över skogsbrukets intäkter, kostnader samt brutto- och nettoförädlingsvärde. IEEAF är också en s.k. satellitkalkyl till Nationalräkenskaperna.

Övrig användning

Uppgifterna används också för utredning eller andra ändamål inom skogsbruket, på myndigheter, av forskare etc.

Vi tar regelbundet upp undersökningen på Skogsstyrelsens användarråd för skoglig statistik. Produktansvarig dokumenterar också användarsynpunkter och gör bedömningar från fall till fall om synpunkter kan/ska beaktas.

I samband med att produkten genomgick en större genomlysning 2012, presenterade vi det nya upplägget på ett av användarrådets möten. Bland annat frågade vi då om vilka regioner som statistiken bör redovisas på, virkesbalansområde, landsdelar eller annan indelning. Valet föll på att bibehålla regionindelningen på virkesbalansområden. Förändringen 2013 om att redovisa lager av barrsågtimmer per kvartal istället för som tidigare per år föranleddes också av önskemål från användarhåll.

1.2 Statistikens innehåll

Vi redovisar statistik över lager av barrsågtimmer, massaved och massaflis. Vi redovisar statistiken per region (virkesbalansområde) och för massaved även per lagringsplats (bilväg, terminal, industri) och sortiment (tall-/barrmassaved, granmassaved och lövmassaved).

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av företag som lagrar barrsågtimmer, massaved och massaflis; industrier, förvaltningar och inköpsföretag.

1.2.2 Variabler

Variabler (antal)	Definitioner
Virkesbalansområde 1	Län Västernorrland, Västerbotten, Norrbotten, Jämtland (exkl. Härjedalens kommun)
Virkesbalansområde 2	Län Stockholm, Uppsala, Gotland, Västmanland, Dalarna, Gävleborg samt Härjedalens kommun
Virkesbalansområde 3	Län Västra Götaland (exkl. Ale, Lerum, Vårgårda, Bollebygd, Tranemo, Lilla Edet, Mark, Svenljunga, Herrljunga, Vänersborg, Trollhättan, Alingsås, Borås och Ulricehamn kommun), Värmland, Örebro samt Habo och Mullsjö kommun
Virkesbalansområde 4	Län Södermanland, Östergötland, Jönköping (exkl. Habo och Mullsjö kommun), Kronoberg, Kalmar, Blekinge, Skåne, Halland samt kommunerna Ale, Lerum, Vårgårda, Bollebygd, Tranemo, Lilla Edet, Mark, Svenljunga, Herrljunga, Vänersborg, Trollhättan, Alingsås Borås och Ulricehamn.
Sågverk/förädlingsindustri	Anläggning där försågning av rundvirke sker utan eller med integrering med vidareförädling, t.ex. hyvling, emballagetillverkning, möbeltillverkning.
Terminal	Mellanlagringsplats där barkning, sortering och mätning kan förekomma t.ex. järnvägsterminal, hamn.
Bilväg och övrigt	Avses främst framkört till bilväg.
Barrsågtimmer	Sågtimmer av tall och gran
Tall-/barr massaved	Massaved av tall och andra barrträd
Granmassaved	Massaved bestående av enbart gran
Lövmassaved	Massa framställd av lövved
Massaflis	Flis för tillverkning av massa

1.2.3 Statistiska mått

Det statistiska måttet är kubikmeter fast mått under bark (m³f ub).

1.2.4 Redovisningsgrupper

Virkesbalansområden och lagringsplats, se 1.2.2 här ovan.

1.2.5 Referenstider

31 mars, 30 juni, 30 september samt 31 december.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Vi bedömer att undersökningen håller bra kvalitet.

I samband med de förändringarna i undersökningen som vi gjorde fr.o.m. 2013 förekom till en början viss dubbelräkning. Inköpsföretag och de industrier som ingår i samma huvudkoncern rapporterade i vissa fall samma lager. Dessa fel är korrigerade i statistiken och bör vara eliminerade nu.

Uppgifterna avseende massindustrin bygger på totalundersökningar varför det inte förekommer några urvalsfel. Fel beroende på över- eller undertäckning i ramen ska inte heller förekomma. Populationen är relativt liten och vi uppdaterar ramen löpande. Eventuella andra felkällor som t.ex. dubbelrapportering, bearbetningsfel eller fel i uppgiftslämnandet kan förekomma.

Uppgifterna avseende sågverksindustrin och inköpsföretag bygger på totalundersökning av de större företagen och urvalsundersökning av de mindre företagen. Från och med 2019 gör vi en totalundersökning av alla sågverk. Merparten av produktionen är starkt koncentrerad till ett fåtal mycket stora enheter. Den del av de totala lagren som vi samlade in via stickprov var under 2 procent.

2.2 Osäkerhetskällor

Fel beroende på under- eller övertäckning i ramen kan förekomma men vi bedömer att det påverkar resultaten marginellt. Företagsregistrets SNI-kod ”sågning av trä” som vi använder för att identifiera sågverk innehåller även andra typer av industrier vilket ger en övertäckning. Av 252 sågverksföretag enligt Företagsregistret att ingå i årets undersökning visade det sig att hela 187 inte bedrev någon sågning eller ingår i den del av undersökningen där Skogsindustrierna samlar in lageruppgifter.

En Cut-off gräns är satt för sågverk, till 5 miljoner kronor i omsättning enligt Företagsregistret. Cut-off gränsen är införd av två anledningar: 1) tillräcklig kvalitet i relation till kostnader uppnås ändå 2) minskad uppgiftslämnarbörda.

För massaved och massaflis bedömer vi att täckningen i Skogsstyrelsens del av undersökningen är 100 procent.

För den delpopulation sågverk där Skogsindustrierna står för insamlingen saknas uppdelning på lagringsställe sedan 2011. Vi kan därför inte redovisa statistik över lager av barrsågtimmer per lagringsställe (bilväg, virkesterminal, sågverk).

För sågverk som tillhör Skogsindustriernas insamling saknas också uppgifter om mängd massaflis. Det betyder att den totala mängden massaflis underskattas i undersökningen. Det har hittills inte gjorts någon skattning av hur stora mängder massaflis det handlar om.

2.2.1 Urval

Sedan 2019 gör vi inget urval.

Antalet företag inom varje omsättningsklass samt antalet utlottade illustreras i följande tabell:

Urvalsram (N)		Omsättningsklass						
Virkesbalans-område		4	5	6	7	8	9	10
1		9	6	6				
2		14	9	7		Totalundersökning		
3		13	10	2				
4		20	23	14				
Urvalet (n)								
Virkesbalans-område		4	5	6	7	8	9	10
1		2	3	4				
2		5	5	4		Totalundersökning		
3		2	6	2				
4		4	8	7				

Omsättningsklass	Förklaring
4	5 000 - 9 999 tkr
5	10 000 - 19 999 tkr
6	20 000 - 49 999 tkr
7	50 000 - 99 999 tkr
8	100 000 - 499 999 tkr
9	500 000 - 999 999 tk
10	1 000 000 - 4 999 999 tkr
11	5 000 000 - 9 999 999 tkr

Urvalet räknas upp med rak uppräkningsmetod (N/n) per strata. Företag som inte bedriver verksamhet ingår ändå i skattningen för att kompensera övertäckning i urvalsramen. Det gäller både om företaget avslutat sin verksamhet före innevarande år eller om det sker under året. I det senare fallet bidrar företaget med volymer (>0) vissa månader och volymer (=0) andra månader. Urvalsfraktionen ökar med storleken på omsättningen och uppgår till ca 50 % för den högsta omsättningsklassen.

2.2.2 Ramtäckning

Vi tar fram de enheter som ska ingå i undersökningen ett visst år, den s.k. undersökningspopulationen, inför det att kvartal 1 ska undersökas. Dessa företag kommer sedan att även utgöra undersökningspopulationen för övriga kvartal samma år. Därefter upprepar vi proceduren när ett nytt kalenderår börjar.

Undersökningen är en totalundersökning av arbetsställen med en företagsomsättning över 5 miljoner kronor.

Det förekommer övertäckning i form av företag som avvecklats eller som inte utför sågning av barrsågtimmer eller har lager av massafällis.

Vi uppskattar att undersökningens rampopulation täcker minst 98 procent av alla lager.

För att undvika dubbelredovisning från de sågverk som är organiserade under Skogsindustrierna samordnar vi undersökningen med en månatlig undersökning som Skogsindustrierna genomför bland sina medlemsföretag. För dessa erhåller Skogsstyrelsen en total uppgift avseende lager av barrsågtimmer per virkesbalansområde och kvartal. Dessa lager slår vi sedan ihop med resultatet av vår undersökning.

Vi gjorde en kvalitetsstudie 2015 som handlade om täckningsgraden av Skogsindustriernas enkät, möjligheterna att publicera lager av barrsågtimmer efter lagringsställe samt beräkning av medelfel. Skogsindustrierna angav att de inte har något intresse av att inkludera frågan om lagringsplats i sin undersökning. Dessutom framkom att volymer i bilväglager inte ingår i deras undersökning. Kvalitetsstudien visade att för de företag som ingick i Skogsstyrelsens undersökning var drygt halva volymen bilväglager. Sågverken i populationen hade ca 20 % av lagret vid bilväg. Andelen varierade något mellan olika kvartal. Skogsindustriernas medlemmar hade troligtvis mer volymer i lager, som är okända i statistiken. Om relationerna är densamma som för de företag som ingår i Skogsstyrelsens underlag så riskerar vi att helt missa 300 000 – 900 000 m³sk barrsågtimmer.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna samlas in via enkäter. Respondenterna får själva välja om de vill lämna uppgifter i form av en pappersenkät eller i en Excelfil via e-post. Från och med 31 december 2013 finns också möjligheten att lämna uppgifter via ett webbaserat frågeformulär. Möjligheten har införts av två orsaker. Att minska bortfallet samt att minska den upplevda uppgiftslämnarbördan.

Enkäter samt missiv, se bilaga 1, skickas ut så att de finns respondenterna tillhanda senast dagen före det datum som undersökningen avser. I normalfallet får respondenterna ca tre veckor på sig att besvara förfrågan. Två till tre dagar därefter skickar vi en påminnelse till dem som inte svarat. Under semesterperioden, när lager avseende 30 juni samlas in, förlängs svarstiden och därmed också framställningstiden eftersom svarsperioden då infaller i semesterperioden.

Diagrammet illustrerar fördelningen för de olika svarsformerna per den 31 december 2018.

En fördel med att svara via Excelfil är att tidigare lämnade uppgifter finns kvar. Det händer att företag justerar tidigare inlämnade uppgifter och vi har då möjlighet att revidera tidigare publicerad statistik. Det innebär att statistiken i slutändan blir mer korrekt.

2.2.4 Bortfall

Imputering sker alltid för bortfall i gruppen massaindustri och inköpsföretag. I gruppen sågverk imputeras alltid uppgift i strata där det saknas svar. Strata består av omsättningsklass och balansområde.

Tabell 4.3 Redovisning av bortfall efter imputering

2019KV1

2019KV2

2019KV3

2019KV4

		Svarat	Bortfall	Svarat	Bortfall	Svarat	Bortfall	Svarat	Bortfall
Samtliga	Antal	270	28	274	24	279	19	282	16
	Procent	91%	9%	92%	8%	94%	6%	95%	5%
Massabruk	Antal	26	0	26	0	26	0	26	0
	Procent	100%	0%	100%	0%	100%	0%	100%	0%
Inköpsföretag	Antal	20	0	20	0	20	0	20	0
	Procent	100%	0%	100%	0%	100%	0%	100%	0%
Sågverk	Antal	224	28	228	24	233	19	236	16
	Procent	89%	11%	90%	10%	92%	8%	95%	5%

Bortfallet bland de sågverk som branschen själv samlar in är enligt uppgift mycket liten eller obefintlig. Dessa sågverk finns inte med i tabellen ovan.

2.2.5 Bearbetning

Undersökningen sköts och administreras helt inom statistikfunktionen på Skogsstyrelsen (gäller den del som inte insamlas av Skogsindustrierna). Ett speciellt e-postkonto används för utskick och mottagande av e-post. E-postkontot är skyddat och kan bara nås av de personer som direkt arbetar med undersökningen.

Det är uppgifter som uppgiftslämnarna angett i sina svar som ligger till grund för lagerberäkningarna. Imputering förekommer vid objektbortfall. Skulle man vid granskning av svaren upptäcka ett misstänkt partiellt bortfall eller en outlier kontaktas uppgiftslämnaren för komplettering. Ändringar av angivna svar görs endast då det är uppenbart att man svarat i fel enhet (svar i tusental etc.). Det förekommer att svar inkommer för sent eller att respondenter korrigerar senast rapporterad uppgift. Av den anledningen har införts principen att korrigeringar i redan publicerat material görs vid behov för det närmaste föregående kvartalet när nytt kvartal publiceras. Därefter anses resultaten vara slutliga. Resultaten kan alltså betraktas som preliminära när de först publiceras och bli slutliga vid publicering av nästföljande period.

Skattningar av resultat beräknas först för tre delpopulationer; sågverk, pappersbruk samt förvaltningar/inköpsföretag. Resultaten summeras därefter ihop till totaler där också resultat från Skogsindustriernas undersökning ingår.

Varje företag i undersökningspopulationen bidrar till totalen med sina svar multiplicerat med en s.k. uppräkningsfaktor. Denna uppräkningsfaktor varierar beroende på om det finns bortfall i den delpopulation företaget tillhör. De största företagen som ingår i delpopulationer som totalundersöks och där bortfall inte förekommer kommer att få uppräkningsfaktorn 1.

För tillfället beräknas och publiceras inga osäkerhetsmått i anslutning till statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Inga övriga.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

5-6 veckor.

3.2 Frekvens

Kvartalsvis.

3.3 Punktlighet

God och enligt publiceringsplan.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken finns i vår statistikdatabas som är allmänt tillgänglig via vår webbplats. På webben finns även de två statistiska meddelanden som hittills är utgivna.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Underlaget är skyddat med stöd av offentlighets- och sekretesslagen I de fall primärdata efterfrågas kommer särskild prövning att ske.

4.3 Presentation

Förutom statistiskt meddelande och att uppgifterna finns i vår statistikdatabas gör vi i samband med publiceringen en statistiknyhet. Denna ligger på Skogsstyrelsens webbplats men det går också att prenumerera på statistiken via e-post.

Ur statistikdatabasen kan du som användare sammanställa uppgifter som du vill ha det och därefter ladda ner i t.ex. Excel format.

I det statistiska meddelandet är statistiken beskriven i text, diagram och tabeller.

Tabeller i statistiska meddelandet:

1. Lager av virkesråvara vid årsslut
2. Lager av virkesråvara per virkesbalansområde vid kvartalsslut
3. Lager av massaved per sortiment vid kvartalsslut
4. Lager av tall- och barrmassaved per virkesbalansområde vid kvartalsslut
5. Lager av granmassaved per virkesbalansområde vid kvartalsslut
6. Lager av lövmassaved per virkesbalansområde vid kvartalsslut
7. Lager av tall- och barrmassaved per lagringställena vid kvartalsslut
8. Lager av granmassaved per lagringställe vid kvartalsslut
9. Lager av lövmassaved per lagringställe vid kvartalsslut

Tabeller i Statistikdatabasen

1. Lager efter virkesråvara och årsslut
2. Lager efter virkesbalansområde, virkesråvara och kvartalsslut
3. Lager av massaved efter sortiment och kvartalsslut
4. Lager av massaved efter virkesbalansområde, sortiment och kvartalsslut
5. Lager av massaved efter sortiment, lagringsställena och kvartalsslut

4.4 Dokumentation

Denna ”Kvalitetsdeklaration” utgör den allmänt tillgängliga dokumentationen som finns av statistiken. Tidigare var dokumentationen uppdelat på två olika dokument, Beskrivning av statistiken och Fördjupad dokumentation. Samtliga dokument finns på vår webbplats.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförbarheten över tid är god. Statistiken har redovisats på virkesbalansområde sedan länge.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Lagervolymer i de olika regionerna är fullt jämförbara. Det är troligtvis svårt att jämföra lagerstatistik med statistik från andra länder. Det finns inga gemensamma normer för hur lagerstatistik skall tas fram och presenteras

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

Det finns ingen annan eller liknande lagerstatistik inom området. Sammanvändbarheten med annan statistik försvåras av att uppgifter redovisas efter virkesbalansområden vilket är en ovanlig regionindelning. Statistiken används som underlag för beräkning av Bruttoavverkning (JO0312).

5.4 Numerisk överensstämmelse

-

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken avser Sveriges officiella statistik.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

C Bevarande och gallring

Det sker ingen gallring av primärdata.

Uppgifterna arkiveras från och med 2013 hos Skogsstyrelsen. Uppgifter avseende tidigare år finns arkiverade hos Statistiska centralbyrån.

Vi skickar en digital kopia av statistiska meddelanden (SM) och denna kvalitetsbeskrivning till Kungliga biblioteket.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99).

E EU-reglering och internationell rapportering

Ingen EU-reglering.

Uppgifterna ingår indirekt i internationell rapportering. EU:s statistikorgan, Eurostat, samlar årligen in uppgifter där lagerstatistik används. The Joint Forest Sector Questionnaire (JFSQ) samlar in uppgifter om avverkning, produktion och handel med trä och träprodukter. Innehållet i JFSQ sammanvänds och samordnas av ett antal internationella organisationer förutom Eurostat, UNECE, FAO, ITTO.

F Historik

Statistiken har samlats in sedan 1955. SCB har ansvarat för undersökningen, delvis på uppdrag av Skogsstyrelsen, för perioden 1955–2012. Från och med 2013 produceras statistiken av Skogsstyrelsen.

Statistiken bestod av två statistikprodukter t.o.m. år 2013; JO0305 Lager av barrsågtimmer (årsvis statistik) samt JO0306 Lager av massaved och massaflis (kvartalsvis statistik).

Från och med år 2014 har de båda statistikprodukterna slagits samman till den nya produkten JO0306 Lager av barrsågtimmer, massaved och massaflis som redovisas kvartalsvis.

En kvalitetsstudie avseende täckningsgraden av Skogsindustriernas enkät, möjligheterna att publicera lager av barrsågtimmer efter lagringsställe samt beräkning av medelfel genomfördes i december 2015. I dialogen framgick att Skogsindustrierna inte har något intresse av att inkludera frågan om lagringsplats i sin undersökning och att volymer i bilvägslager inte ingår i deras undersökning.

Från och med kvartal 1 2016 har vi tagit bort frågan om barrsågtimmer per lagringsplats. Vi samlade tidigare in uppgifterna utan att kunna redovisa eftersom Skogsindustriernas statistikinsamling inte omfattar lagringsplats.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skogsstyrelsen
Kontaktinformation	Katarina Ekberg
E-post	Katarina.ekberg@skogsstyrelsen.se
Telefon	036-35 93 44